

A P O L O G I A
BARTO. PHILIPPL
nei Gaphuriani, Nominis
Asserto, in Ioan. Vaginarium
Bononiēn.
Ad Ant. de Fātis Taruifinū.
Theologum ac Philosophū
Prestantiff.

B.DARDANI.PARMEN.IN BAR
TH.PHILIPPI.GAPHVRIA
NI.NOMINIS ASSER TO.

Aphurij famam, quam nuper liuor & oris
Fœda parum loti carpserat improbitas;
Aspersis falso maculis purgauit, & ipsum
Vindicat arguti Musa Philippinei.
Si quemq̃ eloquio laudî oppresisse dabatur
Qui defendentiã tribuetur Honos?

PRESTANTISSIMO, Viro Antonio
de Fantis Taruisino Theologo ac philoso-
pho rariss. Bartholomeus Philippineus
Gaphuriani nominis Asser. S. D.

Vm sæpe & multum mecum cogitatẽ Prę-
stãtiss Vir. bonarum artium Studia eo ca-
lamitatis peruenisse, ut a quibusdam tipu-
lis & Hemerodijis infestarentur, non po-
tuit nõ temporum nostrorum iniuriam mi-
serari: Erupit. n. propolarum effrenis quæ

Tipu-
læ

Heme-
rodij
Propo-
læ

dam licentia in litteratos sibi occurrentes nulla habita ra-
tione debacchari, adeo ut ni coarceantur de litterarum stu-
dijs fere actum putem. Inuident. n. Publicæ utilitati: & qd̃
ipsi propter Ingenij ruditatem assequi desperãt, officere co-
nantur, & excidium moliri. Hunc ueluti ostetatores abij-
ciunt, illum perinde ac exilẽ uellicant, irrident. Itaq; quũ
& ego, ut ad studiorum culmẽ accedam, die noctuq; pluri-
mum elaborem, lucubrationibusq; doctissimorum uirorũ
quos isti fugillant, impalescam, ex horum lastaurorũ nu-
merosa multitudine, unum propulsandum legi, non pro-
fecto ut nostræ consuetudinis sit cuippiam detrahere, sed
ut præceptoris partes, pro quo si uitam effunderem, ne mini-
mam quidem eius ïme meritorum partem assequerem, tue-
remur. Animaduersa igitur huius nebulonis insolentia, uĩ-
roq; quẽ dilacerandũ susceperit, Arduam hanc prouintiã
& iassuetã sumus adgressi. Sed quũ nõ synchronorũ mo-
do, uerum etiã ueterũ authorũ mos fuerit, Vigiliã suas

Lastau-
ri

si quas habuissent, ipsarū litterarū dignitate, alicui de. Re. P. litteraria benemerenti nūcupare, diu mecum uolutaui, quem potiss. hoc munere, tam et si exiguo, cōdonarem: Tādem mihi occuristi. Sed cum te uirum multijuga insignitū doctrina perspicerem. cōtinuo rubor quidam me prorsus a scribendo auocabat. Dum igitur tam diu fluitans in uarias distraherer sentētias, ilico illud memoria subiit, te cū Franchino Gaphurio nostræ tempestatis prestanti Musico, præceptoreq; nostro haud pœnitendo. amicitia uinculo esse astrictum, tū paulisper animum resumpsi. Apologiāq; qua in Io. Vaginarium Bononiēn, inuehimur, inuito Franchino & quidem inscio, tuo nomini audacter dicaui, quo tu tior augustiorq; in hominum conspectum prodiret: Nam scimus uniuscuiusq; rei maximam partem esse principiū, ipsaq; præfationes lubentius legentis animum ad propositæ materiæ lectionem perducunt, cūq; eo uenerit, euidētiorem eius præstāt intellectum. Si, dum aliquātulum animum a philosophiæ studijs, quibus nōmodicam impen dis opā, seuocaueris, aliqua fortasse minus elegāter & moderate dicta comperies, Id non ingenio nostro tamq; rudi & maleuolo ascribes: Sed potius iracundiæ, quæ nos maxime exagitabat, Cum tot, tātaq; a Io. Vaginario homine ad male dicendum nato, probra in Franchinum petulanter & liuide aspersa animaduertēremus. Scis. n. plærūq; indignationē, natura etiā obstante, in ea quæ nunq; prius pensita uerimus erumpere. Reor tibi satis supq; Io. Vaginarium qui nos ad talia excitauit, cognitum esse. Sed non modo ip sius perditiss. mores hoc opusculo, uerum etiā asseclarū,

complicunq; suorum, taxamus, qui in alienis rebus non solum Lyncei, sed Argi oculi, & in coniuentes uideri uolunt, In suis uero non tantum myopes, arimaspiq; sed ipso Tyresia caeciores apparent. Scio plerosq; rimabundos non defuturos, qui nos aut aridos, aut triuiales redarguet, operis materiam & authoris sententiam non considerantes: sed tui nominis auctoritatem in tutelam nobis delegimus. Vale, te duce maiora forsitan adgrediemur.

Myopes
Arimaspi

Prestantiss. Adu. Dionisij Brippij Mediolanensis patritij In Bartholomei Philip. primitias.

Extro fidere iam uagate totum
Orbem primitiae, timete nusq;
Fucos: spicula: nec minas eorum:

Doctoris liceat pie tueri
Vobis Gaphurij palam uigentis
Nomen: quod lacerat Bononiensis,
Monstruosus, rabidus: canisq; teter,
Qui diro superat suo ueneno
Dirum tartarei canis uenenum.
Qui solo intuitu necat Volucres
Ansancti foret ut nocens Vorago.
Qui flatu redolet grauem Mephitim.
Et tactu uolucres tuas Celeno,
Thersitem fatie: & nouis Camoenis:
Hec pestem superat nephanda pestis.
Tutans, ast merito suam Mineruam

Aspurca Ingluuię, canis uoracis,
Audens Bartholomeus iste noster
Argutus: sapiens: probus: disertus:
Stirpem nobilitat Philippineam,
Tota cum patria nouis camoenis.
Ergo carceribus modo relictis
Dextro sidere iam uagate totum
Orbem primitię, timete nusq̃.

GAUDENTIUS. MERULA. IN. BAR
THOLOMEVM. PHILIP.

Qvod patrociniũ tuĩ Magistri
Clari: doctiloqui: Senis disertĩ:
Et multa grauitate iam probati:
Sãctis moribus: eruditione:
Aequitate: sua expolitione,
Sumpisti: nequeo nisi probare
Te uerum sophiã, deę esse alumnũ,
Prudentem fore, nobilem, modesto
Te duxi ingenio: liquore dignum
Solum nectareo: Cheli decentem
Phœbea: nequeo nisi probare
Te uerum sophiã, deę esse alumnũ,
En nosco genium tuum nec esse
Procliuem opprobrio, aut loquacitati,
Solutus nititur hoc Amor magistri,
Intinctas iaculeris ut sagittas

Nessi pestifero cruore dextra
Sic sic itur ad astra: sic olympus
Sic fulgens petitur: uiris parantur
Sic sic Nestorei dies. & ipsum
Nomen post cineres diu sepultos
Viuuere pellere non edax uetustas
Non fulmen poterit: deum nec ira
Non mors: en nequeo nisi probare
Te uerum Sophiæ, deæ esse alumnum.
Lauro cinge comas Apollo: flore
Intextas uario deæ coronas
Parnasi date: præmium laboris.
Læto uiue animo comes uenuste
Viuet post cineres tuum sepultos
Nomen: dum radijs Polus nitabit.
Es tu q̄ Sophiæ decens Alumnus.

BARTHOLOMEI PHILIPPINAEI
Gaphuriani Nominis Assertoris in. Io. Vaginarium
Bononiensem. Apologia.

Enstanti mihi iniquissime & petulantissime me uaginarie, tuam in dicēdo sæpius ac sæpius fatuitatem, procliuemq; eruditissimis etiam uiris detrahendī naturam, potius silentio, q̄ modo chartis, stimulo cogēte, mā dauimus, inuoluere nō indecor; uidebat, ne cum deliro uerba facere nobis obijceret, sed indies tuis scurrulitatibus, & turpissimis uociferatiōibus lacessiti, et si, mitis, facilisq; natura nobis sit cōparata, hec pauca tecū agere coacti sumus, quandoquidem litteratorum omnium usque quaque obseruādissimus fuerim, ut quæ ī ipsorum Eruditionem, & doctrinam iactantur p̄bra mihi ipsi putē illata: Eruditorūq; quorūlibet pro uirili tueri partes: p̄sertim preceptoris: meum esse arbitrer, est enim is nobis ingenitus mos & consuetudo īspidum quemq; ut tu es, odio, ut ait catullus uatiniano prosequi, ac explodere, doctissimum uero quemlibet, peramare & honoratius de eodem p̄dicare. Nō mireris igitur perditissime uaginarie nos parūper dētes in tuos flagitiosissimos mores acuere, qui merito non scriptis ullis, sed in exquisitissimis questionibus & tormentis esses castigāndus. Audes ne illum quem tot discipulīnis insignitum uirum, pia fata, benigna sydera, totius Italiæ ornamento dedere, huiuscemodī garrulationibus p̄ uocare? O. merito, ut refert oratius, quin Iuppiter ambas

Catullus
Odiū uatini-
anum

Oratius

iratus inflet buccas, nec se fore posthac, tam facilem di-
 cat uotis ut præbeat aures: O mētē Vēsanā, quæ nā fu-
 rię quę ue diræ te impulerunt : ut Gaphurium talibus
 latratibus obtunderes? proferas uelim, quibus nā suf-
 farcinatus authoribus, qua tem eritate, ambitioē, petu-
 lantia, quoue malo iudicio, inductus, ut Franchini ope-
 ra, hinc et inde elegantia, et perq̄ expolita, tot, tantisq̄
 gerrharum cumulis, insimulares? O ridiculum caput
 nempe, ut ait iuuenalis, cuius semper cōmertū est cū
 stabularijs, cauponibus, et ut idem scribit, inuenias ali-
 quo cum percussore iacentem: permixtum nautis, aut
 furibus, aut fugitiuis, inter carnifices, et fabros sandapi-
 larum, nō ueretur sese inter magnæ authoritatis uiros,
 et expectationis adnumerari. uerum a conditis littera-
 rum monumentis nemo tam felicis ingenij, et exactissi-
 mæ solertię in quouis studiorū genere, existit, quin a
 zoilis et sciolis, flosculos aliquos hinc et ide captatibus
 non sit uellicatus. Homerus ille mantuanus cuius diui-
 na pœmata omnium uersant manibus, detractionibus nō
 caruit. socratesq̄ Atheniensium unus omnium sapien-
 tissimus philosophus iudicatus, qui philosophiam natu-
 rale in moralem transtulit, et a quo multa alia philoso-
 phorum genera, ut Eretriorum, megaricorum, pirrho-
 niorum, socraticū nomē, sibi ascribere non dubitarūt,
 tanq̄ a philosophorum fonte, nōne et ipse lauernionū
 dentes est expertus? Atq̄ in salustium argutia, liuium
 dexteritate dicendi peritum, tulliumq̄ non humanæ, sed
 diuinę potius eloquentiæ fontem, nebulones genuinū
 exercuisse legimus. nonne et poetarum fons homerus

Opera Fran-
chini.

Iuuenalis

Vaginarum cō-
mertia

Nunq̄ detra-
ctores defue-
runt

Homerus ma-
ntuanus

Socrates.

Eretrii

Megarici

Pirrhonii

Philosophi

Lauerniones

Salustius

Liuius

Tullius

Homerus

Calamistrati
Glabella
cutis
Philautia
Airstarchi

Anguinea
Vernatione
Et talpa cæ-
tiores
Ossores
Larvæ

Synchroni
Antracinus
Color

Toroneo
Portu
Surdior

Iacobus
Lomatius

inuidorum spumosis sibilis est uexatus? sed quid plura
ingeram? quum tot, tum græci, tū latini litteratorum
principes scriptores ab his tātum tribus litteris suffar
cīnatis liuidulis fuerint proficisci? quid ergo de nouis
scriptoribus? Nempe non desunt qui calamistratis cin
cinnis, glabella cute, mimica capitis crispatione, conspi
cui, & incredibili decepti philautia, ut se omniū aristar
chos, p̄fiteantur, Et hunc ueluti somniculosum, scabro
sum, stili in sciū sugillant, alium uero adfectatum, ad
rogantem appellent, et deniq; unū quēq; aliquo asper
sum uitio insimulēt sed si qs hos nebulones ad eiusce
modi aleam prouocaret, quippe anguinea, ut aiunt,
uernatione et talpa cætiōres uiderentur. at profecto ne
scio cur hac tēpestare tot ossores existant, quorū mens,
studium, institutum est semper cū laruis luctari, ī mor
tuos insurgere, aut eorum qui ingenij sui tot relinque
rūt monumēta, nomē obfuscare & synchronorū antra
cino colore famā cādicantē obtenebrare nec, idignū cē
sēt cæteris opp̄ssis se extolle re, ad astra euehere, sed me
maior tenet admiratio, te, qui omniū sermone, rudis, fa
tuus, uulgi fabula, Toroneo portu surdior p̄dicaris, in
gaphuriū diuinæ harmoniæ p̄fessorē blatterar. O durā
ceruicē, crabrones uis excitare, sed, ut opinor, ī tui p̄ni
tiē. nescio p̄fecto cur adeo tibi īsensu sim, cū. Io. Iaco
bum lomatium cōmilitonem nostrum tibi propitium
habeas, qui cum iam ab apolline sententiā datum iri
uersus te præsensisset, non dubitauit pueris bononiēsi
bus pro te ut supplicarent, carmen hoc componere,

Phœbe preces si te puerorum flectere possunt,
 Si canimus laudes carmine sæpe tuas,
 Næ propriam amittat pellem spatarius, omnes
 Oramus: pœnas nec luat immeritas,
 Solus enim nobis præstat solatia, risum
 Excitat, et vulgi fabula iam canitur:
 Nec mirum est toties si te et tua numina lædit,
 Ausus et est sacrum carpere gaphurium.
 Nam furor, illius mentem, et præcordia uexat,
 Nec peccat, penitus, nam ratione caret.
 Si pueri infano uultis me parcere, saluus
 Hac fieri sola conditione potest,
 Assuetam repetat si uaginarium artem

Phœbi
 Responso

Sultitię pœnas sat dedit ille suæ.
 Habes modo qualis ab omnibus tenearis, quū pueros
 quibus risum et cachinnandi causam præbes tibi mor-
 tem deprecari oportuerit. Gaphurium nemini huius
 tempestatis in Harmoniæ rythmis secundum, tanta ti-
 bi ne est foedissime uaginarie temeritas et insolētia ui-
 rosus aculeis incessere? Vbi nam in musices disciplinis
 uera et probata est scientia nisi in Gaphurio? nam Hen-
 ricus glareanus hel uetius poeta laureatus, sibi turpe
 nō putauit, operi suo scalam, quam noster Franchinus
 ab initio suæ musices posuit, inferere, eumq; tanq̃ gra-
 uē authorem citare, uis ne arcadice agaso in litterato-
 rum uexilarios tu quoq; numerari; et inter mellifluos il-
 los musicæ concentus, Grunitus tuos inferere? abi abi,
 nec tam illotis manibus amplius diuinæ cōcinnitatis pa-
 gellas uelis attractare, quibus indiesabuteris, dum iter

Henric⁹ gla-
 reanus
 Poeta laurea-
 tus

Ganca
 Popina

Catullus

Phruges
Thraces
Paphos
Arcades
Menala
Samos
Triquetra
Sicilia
Thebani
Cizicos
Memphis
Babiloniaca
Moenia
Ephesie
Templum
Cyri regia

Ganeas et popinas, non sine plurimis prius bacchi hau-
stis poculis, amenā uocē frustra niteris eructare, Odij
imortales permittitis' ne inter scorta et tabernas foedissi-
mam hanc belluam ea profiteri, Quibus uestræ mul-
cetur aures? O sæclī dedecus o pernicies unde tam accē-
sa improborum est effrœnis licentia, ut nihil fere in ui-
ta tam sanctum, tamq̃ honestum sit, quod aliqua sui ue-
neni labe nō inficiat? Franchino quē neoterici scripto-
res in Harmoniæ disciplinīs tanquam irrefragabilē, ad
suam corroborandam sententiam adducunt, nō dubi-
tat contagiosus uaginaris detrahare, et ipsius nomini
maximum in se ponderis habenti derogare, sed has la-
trationes, omnes ut refert Catullus, unius æstimamus
assis, nec tantum apud eruditos tuę ignauissime uagina-
rie gerrhæ expectationis habebunt, quin apud poste-
ros ipsius monumenta tantum uenerationis indispican-
tur, Quantum phruges turrizæ cibeli, Thraces marti,
paphos ueneri, mercurio arcades, iano gemino latiale
imperium, iunoni famos, palladi athenæ, rhodos Apolli-
ni, menala cynthiæ, baccho oriētalis orbis, cereri triq̃-
tra sicilia, thebani herculi, persephonæ cyzicos, loripe-
di numini lemnos, Vestæ æterni ignis obleruatrici ro-
mana religio, olim reuerenter exhibuit. uirens tibi ad-
huc exæstuat inuidia, et cum tuis male instructis militi-
bus laudens gaphurio syphonibus in surgere perten-
tas, quem quidem celebritatis nomine memphis pyra-
midibus superbissimis conspicua, Babiloniaca pensili-
bus hortis famigerata moenia, Ephesie templum in nu-
merabilibus colonis arduum, Cyri regia lapidibus au-

ro illigatis splendida, pharos turris uitreis cancris sustinentibus memoratissima, Olympij iouis ebore candidissimo illustris ymago, Mausoleū mira altitudine magnificum heracleæ theatrum uno solum lapide miraculosum, speluncæ labyrinthi ambagibus uiarum fallentibus sublimes, amphitheatrū marmoribus præaltissimis curuisq; fornicibus ingentissimum, apollinis aracornibus extructa, non superabit. o impudentissime uaginarie qui merito coruos in cruce pasceres, quæ nã te phanatica mens impellit, franchinum artis musicæ præceptorem nostrum exactissimum tam petulanter irritare? qui tribus tantūmodo characteribus imbutus, uaniloquentia tua credis famam comparare, sed, ut reor famē lupinam inde consequeris, nec unde eam possis expellere quæq; penes te extat, nisi ad mimica, paralyticaq; te conferas studia. Quantæ apud græcos antiquitus uenerationis musica habita sit, ex hoc clare possumus diiudicare ut idem musici, et uates et sapientes haberentur, Cuius scientiæ quum se imperitū themistocles esset cōfessus, ut inquit cicero, indoctior est iudicatus: animaduertite igitur uaginarij in sulsissimi fautores in quā syl lam & charybdim modo decideritis, uirū huius doctrinæ adamussim doctū: diuinoq; afflatū numine, uestris ambagibus cōmouere. Ausus es præterea tuis ieprijs & latrationibus nuper in lucem editis itidem lacerare, & eum sicienti canī comparare, ah impudice caue ne uerba hæc quādoq; te iugulent, quādo nec quidem alio dignus es affici supplitio, q; eum sicientem famelicumq; canem adpelles, non iniuria hec comparatio a faucibus

Pharos
Turris
ymago iouis
Olympii
Mausoleum
Labyrinthus
Amphithe
trum

Apollinis
Ara

Musica ma
xima uenera
tione apud
grecos habi
ta est.
Themisto
cles
Cicero

tuis tandem est eructata. nam licet plurima tum apud
grecos, tū apud latinos, uiderit & lectitauerit, & iā gra-
ui cōfectus sit senio, adeo uirtutis dulcedine detinetur,
ut noua semper recognoscere cōcupiscat. itaq; huiusce
modi collatione, qua eū i simulas, nec quidem alia, meo
iudicio, est dignus. O rē nimium ridiculam & admira-
tione dignam, cuius animus semper in popinis fuit, au-
det nullo unquam habito litterarum primordio in pe-
ritorum aleam prodire, & gaphuriū romanæ linguæ
obseruandissimum tanq̄ ignarum doctrinæq; expertē
promulgare: in hoc solo, ut cætera omittam deliranen-
ta, de temagnam & apertam dicendi occasionem præ-
bes, Accipe igitur Gaudentij merulæ nostri cōdiscipu-
li, hoc carmen, quo, in quanta habeantur ueneratio-
ne et honore gaphurij uolumina, tuæq; latrationes ab
eruditis, facile percipies,

Gaudentius
Merula

Vane quid insanis, facundos rodere libros?

Quos populus, musæ: pallas: apollo: probant.

Hos relegunt reges, iuuenes, pueri, atq; puellæ,

Hos tantum non urbs, orbis at omnis amat.

Indiuersa, tuas lanis per compita gerrhas

Portat, eas passim furua culina rapit.

Tegmina iam fiunt piperis patinarie nigri,

At musas huius candida turba legit.

Idemens, carnes quas possis mandere quære,

Munera uel repetas quæ tibi nota prius.

Vaginaris
Frontem
Perfricuit

Spurcissime uaginarie nisi iam dudum, ut est i adagio,
frōtem perfricuisse, Franchinum detractionibus sibi

famam uoluisse comparare, eumq; libros suos de Harmonia, ad iactantiam & ad uulgares adulationes in lucem dedisse, diceres? O cur merita de te non sumuntur poene? quando comuni omnium utilitati, & commodo consulere, musicisq; presertim suppetias ferre Franchini semper fuit institutum, credisne hunc magis terrenam gloriam affectare, quam illam, ad quam seuerinus Boetius de consolatione libro tertio, metro decimo, homines hac fallaci gloria captos ita inuitat?

Boetius

Huc omnes pariter uenite capti,
Quos fallax ligat in probis catenis,
Terrenas habitas libido mentes,
Hic erit uobis requies laborum,
Hic portus placida manens quiete,
Hoc patens unum miseris Asyllum.

Id quidem nisi ignauis & fatuus euenit, quos mundi populi fauor populi detinet, Sed temerarijs iudicijs plena sunt omnia, nam ut Io. Chrysostomus refert, si quis studet & uacat humilitati ypocrita est, si recreationi, gulosus est, si patientiae, timidus est, si iustitiae Impatiens est, si simplicitati fatuus est, si prudentiae, malitiosus est, si maturitati phlegmaticus est, si iucunditati, dissolutus est, si religioni, singularis est, si societati, saecularis est, si silentio & paci dissimulator est, si aliorum correptioni presumptuosus est, si istat uigilijs & orationibus indiscretus est, si dormitioni, somnolentus est, si praedicationi, & aliorum salutis appetitor laudis est, si desistat, negligens est, si habet gratiam hominum adulator est, si adulari reuirit, diciturque superbus est.

Io. chrisostomus

Popinarum
Gurges

insurgis nequissime uaginarie, ut proprio te dicam uerbo, tuisq; nugamentis in Franchinum promulgatis, urbanos mores, quandoquidem se tibi debere non fateatur, in eo minime esse refers. Vir omni modestia doctrina, studio, urbanitate, premunitus, Agasonis & popinarum gurgitis comertium curabit, eidemq; se debere profiteretur? Orem perditam, & inauditam, eo quo tu claudicas pede, ceteros uis claudicare? Franchinum ignobilitatis infamulas? sed in hoc precipue testibus quibus plurimis uaginarium more suo mentiri omnibus fere notum esse arbitror: Qui incertis natus est parentibus, & iter stabularios, caprarios, Agalones, baiulos, est educatus, in ingenuos urbaneq; nutritos hisce stultitijs & dementijs latrare, magnopere elaborat, O quis celum terris non misceat & mare celo, ut inquit satyricus Iuuenalis. gaphurium tuis schedijs piceo rogo te cum dignis, ebrium niteris comprobare? non miror, nam unusquisq; artis sue optimus est disputator: sed uideamus utri magis hoc uitium conueniat, gaphurium meri continentissimum esse plurima indicant testimonia,

Iuuenalis
Schedia

Sobrietatis
Virtutes

Quippe qui usq; quaq; animum diuinis officijs intendit, nemini detrahit, nisi forte centies miliesq; prius fuerit laceffitus, nemini spectaculum nec ridendi materiam prebet, quod precipue uitium in te regnat, uide ne potius in eo sit sobrietas recti iudicij tenax, memorie recordationisq; inseperabilis sapientia, secretorum custos, archani uelamē, lectionū & doctrinæ capax, studiorum & artium bonarum disciplina, pariter & magistra ingeniorum, bonæ famę semper auida salubria atq;

utilia creans, uirtutis singulare auxilium, cuncta cū
 ratione disponens, in congregatione honestorū sem
 per ingerens, Quæ omnia in gaphurio præceptore
 nostro extare, perspicimus: in te uero, assiduā ebrieta
 tem: quæ, ut seneca astruit, omne uitium detegit, &
 incendit, ubi animum possedit, nimia uis uini: quic
 quid male latet, detegit, ea profecto, uitia, ut idem
 ait, non facit, sed protrahit, tunc ipudicus, ut tu, mor
 bum profitetur, ac publicat, tunc petulans non ma
 num, non linguam continet: crescit in solenti super
 bia, crudelitas sæuo, malignitas liuido, omne uitium
 crassatur, & prodit. cōiice impudentiss. uaginarie an
 uno istorum contagiorum uitio sis alienus, nempe in
 quo, tot extant flagitia, quot uerba ex ore profluūt.
 gaphurium ualletellina oriundum astruis, quem ta
 men laudem esse, apud omnes cōstat: sed quid ad res?
 Non ne & is, qui modo latinorum poetarum fons di
 citur, in pago qui andes appellatur, est progenitus?
 quis tamen ipsius poemati, tanq̄ rudi, & insulso, ad
 latrabit? monitus es iā dudū, ne amplius huiusmodi
 deliramenta, & futilia, chartis mandares: sed quem
 admodum telluri in narniensi agro, quæ imbre fit sic
 cior, æstu uero humescit, ita tibi obtigisse arbitror:
 quæ admonitionibus, deteriorē effici, quotidie ui
 demus, nouaq; commenta machinari, & excogitare
 quibus gaphurium proscindas: sed ut, immortalis ē
 ueritas, sic fictio, & mendacium non durant: simula
 ta illico patefcunt, & magno studio compta cæsaries
 uēto turbatur exiguus, & operoso impræssus succus

Seneca.
 Ebrietatis
 opera,

Virgilius
 Vbi natus

Tellus in nar
 niensi agro im
 bre fit sicior
 æstu & hu
 mescit,

Veritas
 Immortalis

Frañ. Petrar
cha. de reme
dio utriusq;
fortunæ.

Fatuorū mo
res

Valerius
Maximus

Sacerdotibus
quæ necessa
ria

Suetonius
Moxor

labore, sudoreq; diluitur: Argutū mēdatium uero
cædit: abeūt umbræ, Natiuusq; rebus manet color,
& later diutius; magno ē labor, Nēo, ut frañ Petrar
cha scribit, sub aqs diu uiuit, Erūpat oportet, & frō
tē, quā celabat apiat. gapuriū iactatiē pcpidū scri
bis: Nulla ducor admiratione, talia abs te dici, nā fa
tuorū ppriū ē, ut qcqdī pectore habeant, id uultu,
& orōne pferant, Q uoq; morbo ipsi laborēt, alios,
quoq; eo detineri credāt: At sapiēs de se ipso prædica
re, falsa præsertim, deforme existimat: nāq; ut max.
alstruit ualerius, nihil est quod magis minuat laudis
præconium, q̄ suos assidue iactare successus, & sin
gulis diebus, anni uendere diem unum, Q uod te
pestilentiss. uagi. facere, liquido satis uidemus, dum
tua hac uaniloquentia plurimum oblectaris, & alio
rum famæ incumbere, magnam tibi gloriam com
parare, autumas. Nonne pudet, quem beate uiuere
apud omnes constat, in cuiusq; manibus, die noctu
q; sacerdotibus necessaria tractatur, uidelicet, sacra
mentorū liber, lectionarius, Antiphonarius, com
putus, canones pœnitētiales, psalterium, Homeliæ,
& cætera huiusmodi, adeo impudēter, proscindere?
Hec profecto non maledicentiā, nec obiurgationi
bus, eum apud posteros, celebre Nomen uelle indi
pisci, uerum sanctimonia, ostendunt. Mente atq; ani
mo Franchinum penitus carere, scribis: sed, quæ
so, quisnam te magis tali nomine, dignus est nuncu
pari? Q uī nisi iter homiues, ut suetonij utar uerbo,
morareris, Gaphuriū sanæ mētis hominē uenerare
ris, q̄ i gratitudinis uitio eū, i simules, aduerte ne cō

tra causam dicas: Adhis uappa, & tuã ptegas ratio
nẽ, Nõne cõtias a b xenodochio crustulũ panis sup
pliciter, & tremebũda uoce postulasses, ad uoracissi
mã saturandã aluũ, aut pediculari morbo, cũ morta
libus ager, destitisses, nisi immensa, ineffabilisq; Frã
chini benignitas, & clãmẽtia, musices rudimenta, te
edociuisset? Nã quis tibi aperuit, terciã ditonalem a
sesquiquarto itervallo, sesquioctogesima pportione
distare: Pariterq; semiditonalẽ, a sesquiquinto ex ad
uerso, quũ hec augumẽto, illa diminutione? Frãchi
nus profecto: ipsum tũc p numine habebas, sed mõ
omnia irrita in uetos abijere: fecisti qdẽ, ut lactãtius
firmianus asserit, quẽadmodũ li quos grauis necessi
tas premit, & uexat, qui tũdei recordant, si belli ter
ror infremuerit, si morborũ pestifera uis incubue
rit, si alimẽta frugibus lõga siccitas ãnegauit, si tẽpe
stas, si grãdo igruat: ad deũ cõfugit, a deo auxiliũ pe
tit, deus ut subueniat, orat, si qs i mari ueto sæuie
te iactat, hũc iuocat, si ad extremã necessitatẽ ductus
mẽdicãdi, uitã p̄cibus exposcit: deũ solũ obtestat, p
eius unicũ, atq; diuinũ nomẽ, hominũ sibi misericor
diã quærit: Nũq; igit Dei meminerũt, nisi dũ i ma
lis sunt cõstituti, postq; metus deseruit, pericula reces
serũt, Deo, ante, quem in sua necessitate, imploraue
rant, nec uerbo quidem gratias agũt. Hec igitur prẽ
mia, laus, honorq; quem prãceptorĩ optime dete
merenti exhibes: sed cur hec? neminem, ut maximus
ualerius inquit, ligurgo aut maiorem, aut utilio

Xenodochiũ

Nota de mu
sica scitu di
gna

Lactantius
Firmianus,

Valerius ma
ximus
Ligurgus.

oraculum petenti, respondisse, fertur, nescire se, utrum illum hominum, an deorum numero agregaret, huic tamen neque constantiss. erga patriam, amor, neque leges salubriter excogitatae, auxilio esse potuerunt, quo minus infestos ciues experiretur, saepe .n. lapidibus petitus, aliquando eiectus publico furore, etiam priuatus oculo, ad ultimum ipsa patria est priuatus. uerum esse fateor quod lucianus inquit, malum uirum dolum perforatum esse, in quod omnes immitens gratias, in uanum effudisti. uide uter utri magis debeat, si Franchinum tanquam officij erga te immemorem uociferaberis, nihil est quod me moueat, nam tui semper moris fuit mendatium, medatio ingerere, alii non inficiabuntur, tuae omnes, apud Franchinum; quotquot sunt, epistolae, quibus summis precibus eum alloqueris, ut quae penes te incognita; & minus percepta fuissent, explicaret, gaphurius uero non elati sed mitissimi, syncerique ingenij, & si gordiano iugo inexplicabiliora, quibus alexandri uolentia opus fuisset, expostulasses, omnia clare ac dilucide exponeret. nam a quo uarias, & diuersas semitoniorum chromatico diuersimode dimensionum habitudines, didicisti: non a Rhami tuo quae, quamque errores plurimos, in practica sua seductiua admisit, irrefragabilem putas, neque a boetio & uolinio, neque a guidone aut a iacobo fabro uerum solus gaphurius, in cunctis uoluminibus suis, tibi liuido & perulanti, author fuit. Tunc quidem se matricem, ut tiberius de calligula aiebat, educare, procul dubio dicere potuisset. quum gaphurium in tuis

Lucianus

Gordiano iugo inexplicabiliora.
De musica
Notandum

Matrix serpens

schedijs, ter quaterq; insanum esse, replices, magnam
 illi ignominiam obijcere tibi persuades: Omorionis
 nimiam inscitiam, si litterarum uel minimam partē
 delibasses, huius uocabuli notio, profecto te non pre-
 teriret, nam quid magis apud graues authores, ē re-
 ceptum, q̄ uirum insanum eum dicere, in quo mul-
 tijuga sit doctrina? sed stultus stulta loquitur, O de
 tarpeia rupe præcipitande, qua olim mēdaces, quas
 offas scribligini modo effutisti? arbitror te omnino
 de gallo phrigiæ flumine immodice bibisse, nā si mo-
 dice, morbo tuo medicinam attulisset, nec lympha-
 tum animum, ut hunc & illum irrites, inde repor-
 tasses. inficiaris etiam in alia schediorum tuorū par-
 te, gaphurij profapiam, in laudem ciuitate, minime
 propagatam, quis te ad has septias eructandas cogit
 impetus? detur, in quouis Franchinum infimo pro-
 genitum loco, quod tamen a ueritatis scopo aberrat,
 ex hoc potest ne quicq; eius doctrinæ, & nomini, de-
 trahi? nam quis te docuit, tonum in sesquinona pro-
 portione, constitui, quod cunctis musicis dissonum
 ē, solus gaphurius, ptholomeum sequutus, sesquino-
 num spatium, a sesquioctauo toni spatio, sola sesqui-
 octogesima pportione superari: rursusq; tonum ses-
 qui septimo iteruallo, sesqui sexagesima tertia ppor-
 tione esse minorem, atq; semitonij minoris spatium
 plarumq; pportione, tum augmento, tū detrimē-
 to uariari, secundo de harmonia doctissime demon-
 strauit, & sexta atq; septima apologiæ suæ parte, tibi
 apertissime ostēdit. Obijcere arcadice itaq; præcepto

Insanū in bo-
 nam partem
 accipi.

Mēdaces de
 tarpeia rupe
 precipitaban-
 tur.
 Galli. flumi-
 nis medicina

In musica no-
 tandum.

Gaudētī me
rulæ carmē.

ri nostro non erubescis? quippe qui petulanter & li
uide, solo niteris mendatio abuti, quod etiam Gau
dētius merula animaduertens in hoc epigramma
prorupit.

Scisti sana loqui qui nunquam: discite tacere,

Ni sypileia uelis, tu fieri Niobe.

Pythagoræ aut fies samij spurcissime forsan

Discipulus: sapiens uel magis, Harpocrates.

Hunc tu si laceras, o, demens, nescis apertum

Esse hoc infelix improbitatis opus?

En compesce tuam tandem spatariæ linguam:

Nam cytharam, & modulos nescit a sellis iners.

Nihil ad Gaphurium, attinet, si ab ignaris, & fatuis

ipsius uolumina parum approbantur, Dummodo

a, doctissimis, summis Laudibus extollantur, non

dum Franchinus Practicam suam musices, edide

rat., Quum iam ab eruditissimis, exoptari, lauda

dariq; coeperat: Quod quadam ipsius Franchini

epistola comprobabimus.

Franchini epi
stola

Doctiss. uiro marco sanuto patritio ueneto. Franchi

nus Gaphurius Laudensis. S. D.

Visus sum Ampliss. uir. meæ inte satiffacturus ob

seruantix, si quos non mediocriter a me edi concu

piueras, codicillos de musices practica conscriptos,

ad te mitterem: eo magis q; diuulgatis, si illorum

deffensionem susceperis, bene & sceliciter eis cessu

rum uehementer confido. Quis enim studiosus re

spuet, aut doctus coarguet, Quum multi Iuditij, &

magnæ authoritatis uiro tibi placuisse, itellegerint?
Iudicabor præterea maiori cura emédatos, emisisse
qui aliquando ad te, uelut ad optimum censorem
mittere, destinauerim, qui quum cæterorum studio
rum sis peritiss. ab hac quoque mathematicarum
parte, musica non te alienum præstes: quod maxi-
mum argumētum, id esse, puto, quod me huius no-
ræ inferioris hominem, nō tam facultatis huius gra-
tia, quam pro incredibili beneuolentiā, tantopere
ames & diligas. Vale. Mediolani decimo nono.
Kl. Ianuarij. M. CCCCLXXXVI.

Marci sanuti
epistola

Ille postmodum egregius uir, plurimi, Franchini,
doctrinam, fatiēs, hac subiecta epistola, gratias egit.
Franchino Gaphurio Laudeñ musico præstantiss.
Marcus sanutus patricius uenetus, S. D.

Quid gratius mihi aut lucūdius euenire potuisset
uir præstantiss. cura & sollicitudine tua? officisti (
quod summopere concupiueram) ut libelli de mu-
sices practica a te cōscripti, ad me pferrētur. Gratias
tibi ago q̄ illorum editionem curaueris, q̄ fidem ab
solueris, q̄ multa docte, multa subtiliter & acute
a te descripta, & hactenus mihi abscondita tua ope-
ra apertissima facta sunt. uberiozem enim fructum in
dies ex illis colligo, quantoq̄ studiosius & itentius
libellos tuos lego, impenſius tanto eruditione illo-
rū, uarietate & elegantiā delector, & iſtruor. est qdē

opus pulcherrimū & ab omni parte perfectum, ut nihil quidem multis iam annis generis eiusdem absolutius aut legerim aut uiderim. Nec est uir eruditissime cur laborum & uigiliarum tuarum deffensionem ab aliquo succipiēdam putaueris: ita sapiēter, ita eleganter & apte omnia suis locis composuisti, ut ualidissimis uiribus munitus: nullos aut fortunæ ictus, aut tēpīs morsus extimescere debeas: Memoriae certe nominis tui & rerum tuarū æternitati consuluisti: Consuluisti non minus profecto hominum beneficio & utilitati. Quis enim tam imprudens, tam ignauus, tam inhumanus, qui opus tuū exquisitum & eruditissimum, summis laudibus nō prosequetur? cum ea præsertim sit musices uis, ut feras non solum demulceat, sed syluas quoq; & saxa secum trahat. Meg igitur partes erunt uir doctissime curare pro maxima in te beniuolentia, pro cōmuni omnium bono, p boni deniq; uiri officio, ut uirtus & doctrina tua, tua sapientia, tuum opus (rarum id quidem & uerius unicum) apud eos uiros innotescat, quibus & grauitate & dignitate personarum merito cognitum fieri debeat. bene uale: uenetijs quarto decimo kl. februarij. M.CCCCLXXXVII.

Intellexim uaginarie, quantæ expectationis Frāchinī Labores, apud hunc uirum habitī sint: nihil igitē si quas in eum ingeras Latrationes, curamus, quod Gaudentius merula etiam hoc epigrammate, proficetur.

Indica

Indica formidat culices non Bellua, nasum
 Inuide tu quamuis rhynocerotis habes.
 Fulmen ero contra te uaginarie: dura
 Impones linguæ ni cito froena tuæ.
 Est tibi nota mei nondum uiolentia uersus,
 Zoile: si pergis tela cruenta dabo.
 Uersus sum mitis, stimulas per fide, si me,
 Tygride & hircana sæuior uersus ero.

Carolus ualgius, ad Titum pirrhinum, i præmio
 musices plutarchi, quæ ab eo, e, græco in latinū uer-
 sa est, post multa de musica disceptata, hec de Ga-
 phurio p̄ceptore nostro refert. Hoc loco, nostri mu-
 sicam temporis, lamentarer, ni iā pridem complora-
 ta foret, facile id patiente Frāchino gaphurio, nostri
 æui præstanti, musico, cuius libros eleganter & eru-
 dite compositos, fere nemo nostrorum cantorum le-
 git, tum q̄ plærîq̄ grammaticam ignorant, tum liuo-
 re, quo plurimo id hominum genus, laborare, hesio-
 dus author est. Hoc autem a me solū dictum sit, co-
 hortandî eos gratia, quos ea mala tangunt, ut omni
 conatu inscitiam inuidiamq̄, uelut pessimas bestias
 ab animo depellant: hoc me fari coegit amor musi-
 ces, musicorumq̄, quo incredibili teneor: Nam quic-
 quid apud ueteres elegans & eruditum canebatur,
 metrico rythmo compositum erat, siue laudes Deo-
 rum, quales hymni orphei, qui extant & nunc, siue
 decora clarorum uirorū facinora, uictoresq̄ i olym-
 pia certaminum, & reliquarum celebratum, qua-
 les pindari, siue nuptiæ, ut pæanes eiusdē, canerētur.

Aduerte qđ
 carolus ual-
 gulus de
 Franchino-
 sentiat.

Hesiodus.

Musice laus
 Orphei hym-
 ni.

Pindari pæa-
 nes.

Innumerabilia alia argumenta, funebria, cōploratio-
 nes, amatoria, apta epulis alia, ad deprecandam pe-
 stem alia, materię tragicę, & comicę, perq; omnia ge-
 nera, atq; omnes rythmos, uarietates, pœmata cōdi-
 ta, ad tibiam, fidesue cantabātur, rythmis, pulsibus,
 modulis, concentibus; humana uoce, cunctis simul,
 materię congruentibus, mores exprimentibus. legi-
 mus Bellum thitanum, aduersus Deos, a thamyra p̄
 stanti musico, ut qui musas in certamina prouocare
 non dubitauerit, fuisse cōditum: Demodumq; cory-
 censem ueterem musicum, excidium Illij, & ueneris
 atq; uulcani connubium celebrasse: Ithacensem phe-
 mium, reditum ex troia agamemnonem græcorum
 ducem, cecinisse, proditum est. Musica Deos etiam
 placari, consueuisse, qui nobis solis uocem articula-
 tam sunt elargiti, testimonio homerī potest compro-
 bari, Quum dicat,

Bellum thit-
 anum a
 thamyra mu-
 sico conditū.
 Demodus
 Corycensis
 Pheuius

Musica dii
 placabantur

Homerus,

Phœbeas iras placabant carmine achiui
 Per lucas totas, pulchrum pæana canentes.

Horum uaginaris præsidio munitum se iactitat, in-
 cedit tumidus, arrogans, sed profecto, nec minimam
 quidem portionem attigit, nec nouit. itaq; se harmo-
 nicum prædicare non debet, quando qui a plutar-
 cho Harmonici, uocentur, ignorat. ut igitur inscitiam
 & dementiam tuam amplius ostendā, & an tali di-
 gnus sis nomine: uerba plutarchi in medium addu-
 cam. Harmonicus is est qui aurium iudicio ualeat. At

Harmonici a
 plutarcho q
 dicantur

Tu qui turdis surdior, libethrijs absurdior es. harmonici nomine dignus es appellari? Aspice quae septe in te portas recludas. Denique plutarchus post multos commemoratos musices authores, ait, nos uero mortalem quemque negamus, musices bonorum fuisse reperiorem, sed Apollini omnibus uirtutibus, & scientijs ornato, inuentum, munusque tribuendum esse putamus. Haud enim tibia inuentum est marisae, uel olympi, aut Hyagnidis ut aliqui opinantur, nec modo cytharae Apollo, sed tiliarum, fidium, cantus; est reperiitor. Est igitur musica ab omni parte Augusta, quando quidem inuentum sit Deorum. ea ueteres usi sunt pro ipsius maiestate, & dignitate, At hoc tempore, profectam quandam musicam, adulteram, calamistrisque inustam uaginaris per plateas, per fora, deducit. perspicuum erat apud graecos huiusmodi disciplinis adulescentes erudiri. nam legimus Achillem sub chiron centauris, artem cytharedicam didicisse, Dumque ab agamemnone Briseis captiua sibi intercepta fuisset, atque indignabundus, manus conferere, destitisset, quibus paulo ante arma gestabat manibus, fides attractabat. Solebant & nonnunquam militum animi, interbellandum, sonis & cantibus acriores effici, hancque ob causam opinor, obseruatum esse, ut nostra quoque tempestate, Tympana castris, quamque dissimili strepitu, admoueantur. Habes modo uaginarie, qua maiestate disciplinam hanc ueteres fuerint prosequuti, Ideo dedecorosum putamus, deorum iuerum (ut supra ostensum est) abs te homine contagioso

Turdis surdior.
 Libethrijs absurdior
 surdior

Musica Deorum
 Inuentum
 Marisae
 Olympus

Chiron
 Achillis preceptor

Cantus castris
 admouebantur.

Liuius inuidie
opera,

exerceri, tam & si id tantum noueris, quantum Afri-
nus lyram. sed hoc uideo te uehementer urit; quia
Gaphurio que præponant, nullum adhuc tempora
nostra, produxere: non stupeo: nam (ut inquit liui-
us) quo maior est gloria, eo pprior est inuidiæ, quæ
nihil aliud scit, q̄ detrahare, uirtutes corrumpere, ho-
nores, corūq; præmia, sed magna cum sua laude Frā-
chinus in manu habet uindictam, quam noster ma-
ro natura mitissimus, & qui nullam uirtutem homi-
ni commodiorem esse patientia, prædicabat, indignā
se non existimauit: Attentiore studio, quam q̄ pene d̄
crepitus sit, bonis artibus incumbit, ut uehementius
una cum coniuuatis inuidia rumparis. Quod in cœ-
lum spuentibus solet, tibi euenit, nam in quibus Frā-
chinū uellicas, iscitiam quidem supinam prodis tuā,
quo nihil in omni disputatione turpius dici potest:
Nam si Franchinum haud iniuria repræhēderes, pu-
dendum certe fuisset, errata ipsius (quod iactas) imi-
tari. fateor Gaphurium in condendis cibus gulæ de-
licatiss. tibi cedere, quandoquidem peni irudinem,
Ganconem, uentrem cibi non modici gurgitem, te
esse notum sit: & ea solum curare, quæ maxime ad sa-
turandam aluum attinent. legitur archestratum, api-
tium, tyndaricum, sycionium, Glaucum locresem,
patrimonia abligurisse, si tamen ita uallatam gulam
non habuere, ut tu, qui phyloxi uetus exemplum
renouasti, quum digitos, buccasq; & os aqua feruen-
ti colluas, ut obsonia callida sine noxa uorare discas.
Gaphurio succurrere te decreuisse dicis? O meletide

Peni irudo

nepotum no-
mina.

Meletide
stultior

stultior, Dii meliorem Franchino mentem tribuere
qui plærosq; ad optimam frugem perduxit, quū pri-
us nebulonum uentosa loquacitas animos eorū ue-
luti quodam pestilenti sidere afflasset, tritamq; ma-
ioribus semitam linquere cœpissent. Ah improbiſſi-
cur talia uiro probo obijcis? Quum phrigibus Eu-
nuchis euirator, omniq; muliere fluxior habearis?
An putas scelera tua ad Deorum aures non perueniſ-
ſe? ualde quidem cecinit homerus.

Phrigibus eu-
nuchis euira-
tor

Homerus.

Contemni numen olympi.

Haud impune sinunt superi, scelera impia quamq;
Distulerint, hominum pœnas grauiora morantur
supplicia.

O cilitia dignus nece, non audis ea quæ tibi Franchi-
nus pandit, & aperit? uerum profecto dixit afranius
amentes, quibus animi non sunt integri, surde audi-
unt, nam nisi cescon coleres, exciderent ne tibi, tot tā-
tæq; scribliginosæ latrationes? Quid oportuit Ga-
phurium tibi latius ea explicare & recensere, de qui-
bus in libris de harmonia affatim tractatur? ni cry-
to esse eum similem credamus: qui tanta præteritorū
capitur obliuione, ut eisdem turpes ineptias sæpius
incolcet. si ubi minus acurate dicit, rhamim p̄cepto
rem tuum, Franchinus corrigit, id non ut detrahat
facit, sed ut studiosos admoneat, a præcipitio ca-
ueant. interim non modo tibi, q̄ tui similibus male-
dicere mihi persuadeo, qui prauis inherent opinioni-
bus, & p̄sentētia quam semel imbiberunt, pertinaci-
ter itant. ni memoriæ, lacerta minus haberes, asseue-

Cilitia dign⁹
nece.
Afranius

Gescō colere

Cerito simi-
lis.

Vag. min⁹ la-
certa memo-
rie habet.

Anabatarus mos rares ne Franchinum elatū tumidumq; , ut qui obie
 ctionibus tuis respondere negauerit, esse? Qui ana-
 batarum more clausis oculis pugnat, hesternāq; uap
 pam ructat tam petulanter & immoderate Sanctiss.
 uirum & a quo multa antea recondita cognouit, iur
 gijs audet prouocare? Excute excute si sapis p̄cepto-
 ris, complicumq; tuorum sordes, nec amplius Fran
 chino detrahe, a quo tm̄ moribus, doctrina urbanita
 te differs, quātū, ut iquit ppertius, Hypanis ueneto
Propertius diffidet eridano, Alioquin papilionis te manet exi-
Quantum tiū. Te p̄cipua p̄aditū ingenij celeritate, dum Frā
Hypanis a chini labores perperam niteris uellicare, astruis? Fa-
ueneto erida cis quod olim Astidamas, i uita nequam uerna, quod
no ab alijs assequi desperabat: ipse sibi p̄stabat: non ad
Astidamas uertis quod inquit cicero? Deforme esse de se ipso
Cicero p̄dicare falsa p̄sertim . P̄cipuum tibi apud
 Bononiēn nomen indipisci arbitraris, dum tuas i me
 diu3 profers nugas, & simplicem ætatem illis pascis,
Pafis magus omniaq; quæ olim pafis magus, polliceris, nec aliqd
 p̄stas, Quum. n. pafis multis opiperas exhibiturus
 esset epulas nullo ministerio, sed magica tantum arte
 paratas, simul hac conuiuē expleti sunt, omnia ex ocu
Expecta scuticam lis euauerūt. Expecta expecta scuticam, & marcidos
 putresq; uino oculos attolle, qui intra pelliculam, te
 continere, nequis, quando istis faucibus, isto ore ad
 latrandum nato, ignominiose uocas eum, quem do-
 ctiss. uiri, Illustres principes, excolunt, & maxima ue
Franchinus neratione posequūtur. Nam si is esset quem tua mer
musices p̄fesor mediola dosa indicant schedia, certe in Mediolanēn Gymna
ni

ſio publicus muſices profeſſor haud eſſet inſtitutus,
 nec apud totius Inſubriæ dominos quicquã expecta
 tionis aſſequeretur, ab eiſdemq; tot tantiq; muneribus
 afficeretur: Ob, horum uirorum Authoritatem
 ſaltem partius tibi fuerat latrandum, ad quorum au
 res ſi tua deferrentur probra, & flagitia, cerrum eſt mi
 hi, meritas te pœnas daturũ. Nescis neſcis uaginarie
 quæ ſupplicia ſanctiſſ. leges maledicẽtibus pſcribãt.
 Hẽ q; ſe Harmonicũ, tribus tm̃ characteribus imbu
 tus, pſitet, Dũ Frãchinus quocunq; eruditos uiros
 ſectaretur, & ut ad honorẽ ſtudiorũ perueniret, quã
 ta Mys apud Piſam, perferret: ad herilem cœnam pa
 raſyto os uapulandum præbebat. Quid tibi ampli
 us in cauſa reſtat, quin homo nullius frugis exiſtas?
 Age age tuo iure, nam datur hec uenia dementibus,
 ut obſtrepant. Quis ante Gaphurium tanto ordine
 tantaq; facilitate muſices Characteres diſtinxit, & ea
 quæ ad commune cõmodum attinerent, eſt auſpica
 tus? Compeſce tandem labra, & linguæ frœnum ad
 hibe, quippe qui mendatior es Parthis, nec in refe
 renda gratia melior Hyppetamo. Vnde uagnarij
 complices, uera ſcientia ad uos eſt delata, quam pro
 fiteamini, niſi, a, libris Franchini? Qui niſi extarẽt,
 Myricis procul dubio eſſetis infæcundiores. Memo
 ratu dignam rem te facere arbitratuſ es, Latrationes
 tuas, graui uiro Sylueſtro Alzato nuncupare: Sed
 neſcis, munus hominis Improbi uſum non habere?
 Tale præſertim quo tua Carcinomata in uirum In
 nocẽtẽ & codro generoſiorẽ trãſfers, crediſne alzatu

Quãta Mys
 apud piſam.

Dementibus
 datur uenia.

Parthis men
 datior

Myricis infæ
 condior

Munus. Im
 probi nõ ha
 bet uſum

Porticus sep-
tiuoca

fatuitatem, petulantiamque tuam latere? Satis palam est
Bacchum Apollinis uice tibi fauere, nam quicquid
ab ore tuo eructatur, nihil præter temulentiam redo-
let. Norunt omnes tibi ita a natura fuisse comparatum,
ut uno prouocatus uerbo, immensum sermonem red-
deres: Quem admodum porticus in olympia, quam
septiuocam uocant, assolebat, pro una uoce multas
reddere. Veluti inania uascula maxime tinniunt, ita
quibus, ut tibi, parum inest mentis, sunt loquaces. Si
qua tibi cum Gaphurio communicanda fuerant, non
adeo tumidum, quisquam eum est expertus quin affabi-
le se tibi, quamquam liuido, præstitisset: sed uini furor te
exagitabat, uera ac falsa edere. Nonne indecorum est
ciues Bononiensem, hanc pestilentissimam, bestiam ue-
stra in ciuitate quæ semper bonis artibus floruit, &
in qua tot doctissimi uiri emerere, quot olim milites
ex equo troiano descendere, diutius educare? Expel-
lite, tam & si puerulos uestros ipsius Commertium
sequi non permittitis, nam id genus hominum, hoc
proprium possidet, uenena procul afflare, Quem
admodum Torpedo piscis, licet nisi contactu non no-
ceat, uirus tamen suum ab ære, per linum, & arundi-
nis internodia, ad piscatoris manum, mire trans-
mittit. Qui ueram musicam idipisci exoptant, alias
quoque disciplinas necesse est sibi adiungant, uidelicet
diuinis litteris operam nauare, quod noster facit Ga-
phurius, sed diuina præcepta sobrijs salutem præbet,
stultis autem heresim, & maioris impietatis, ministrat
occasionem: sicut etiam rhododaphnes arboris folia

Rhododa-
phnes arbo-
ris, folio.

quadrupedibus

quadrupedibus uenena sunt, hominibus uero præsi-
dia, aduersus serpentes. Grauiore quidem animo ua-
ginarie dicta tua paterer, si te scirem iudicio magis, quàm
morbo animi, in Gaphurium petulantia ista uti, sed
quum nullam in te modestiam esse animaduertam;
& immoderatam istam uaniloquentiam, in adulescē-
tia tibi non defuisse, partius excandesco. Patet. n. pa-
rentes tuos, a quibus non degeneras procaces semper
exituisse. Sed quid plura de insolentia tua Comme-
morem? Quum, ut inquit cicero, omnis tua oratio
moribus consonet, neque qui ita uiuit, ut tu, aliter ac tu
loqui potest: neque, qui tam illoto sermone utitur, ui-
ta honestior est. Quod propter peccata & flagitia
Franchinum in dementiam incidisse increpes, Scias
Gaphurium tantum a labe, dementia, ceterisque crimi-
nibus, abesse, Quatum tu a bonis moribus, studijs,
urbanitate, innocentia, & omnium delictorum absti-
nentia. Si aliquorum musicorum insolentiam & in-
scitiam, ut pote rhamis, repressit, temeritas tu a que
ea, ut uicia obijcit, repræhenderetur. ista quidem quæ pro-
cax, impudicus, temerarius, in adulescentia uixeris,
clare demonstrant. Noli Franchini temulentiam,
& somnolentiam ex probare, quia ea non repræhen-
deres, Carcinomata, quibus ipse uacares: Debet (ut
inquit cicero in crispum salustium) prius ipse omni
uicio carere, qui in alium dicere est paratus. Neque eo
non mirari horum dementiam, qui tuæ se subijciant
disciplinæ qui ea quæ minus sapis profitendo, non so-
lum, non melior efficeris, uerum etiam ipsos audito

Cicero

Carci noma
ta
Cicero

Salicis semē
ad quid.

res inficis, & indociles reddis: quemadmodum etiam salicis semini, euenit, quod ante maturitatem ē abiectum, nam non solum ipsum nihil gignit, sed etiam foeminiis sterilitatis est medicamentum. Sarius, reor tibi foret, ut ad eas artes, quas olim parentes tui exercuerunt, te conferres: quandoquidem manus aptiores habeas, ad conficiendas gladijs uaginas, q̄ ad euoluendas rythmorum papyros. adeste uaginarij complices, omnes quot quot estis, & rem cognoscite, quidum Franchino maledicere pertentatis, malefacta tandem (ut inquit comicus) cognoscetis uestra. uos omnino, cuius fore conditionis autumo, cuius uester est uagi. nam unusquisq; talis ab omnibus habet, quale commercium sibi delegerit: rectius uobis quidem consulissetis, decori & famæ iseruire, q̄ una cum detrimēto, quod procul dubio futurum credimus, auctoritatem, si quid erat, perdere. sed minime mirandū censeo, quoniam baiuli, baiulorum more loquuntur & faciunt, difficillimum porro existimo, inuitum seruare, ne se præcipitem dedat. Præterea, si quisq; suas quas tibi subministravit nugas, quibus soles papyros implere, arriperet, quid tibi foret reliquum? nepe ut Graculo olim pauonis plumis ornato, tibi eueniret, maioremq; ridendi pueris materiam præberes. Reor satis probabilibus argumentis, & inditijs, Gaphuriū omnimodestia esse ornatū, ostendisse: Latius q̄ ex præfisse uolui, quo maiores tibi inurantur notæ, Subijciam tñ aliqua que Franchinū eū esse indicabunt, quem nostra tempestate, raram auem posse

Difficile ē in
uitū seruare.

mus appellare: licet multi tabifico aspersi sint liuore,
sed paruula marmaricum leonem non uorat formi-
ca. uidimus in laudeñ ciuitate, egregiam unam do-
mum, omni librorum genere refertam, qua3 religio-
siss. Franchinus, his quibus domi res ẽ angusta, quo
doctiores emergant, incolendam, dedit. Huic nulla
est congerendi pecunias auiditas, uerum illis, indigẽ-
tibus subuenit: non immemor hinc mordaces cu-
ras, (ut augustinus refert, libro xxii. ciuitatis diui-
næ) perturbationes, fallacias, incerorem Formidi-
nem, infana gaudia, discordias, lites, bella, infidias,
iracundias, inimicitias, fraudes, furta, perfidiam, su-
perbiam, luxuriam, petulantiam, impudentiam, im-
pudicitiam, fornicationes, & huiusmodi multa, sole-
te inoriri. Est & aliud argumentum, quo sibi tota lit-
teratorum Academia debere, fatetur nam si aliquo-
rum uirorum uigilias, insitu delitescere, comperit,
statim proprijs errogatis pecunijs, eas imprimendas
curat, ut posteritati consulat. Maphæi Vegij poetæ
ac oratoris clariss. in primis hoc uerume ẽ, testantur
monumenta, Et ut magis Cum lauernionum tuorũ
Caterua, dolore affitiaris, principium epistolæ ipsius
Gaphurij, in medium recensebo.

Integerrimo uiro Iacobo Antiquari o Duca
li secretario:

Franchinus Gaphurius Laudeñ. S.D.

Cõtẽplatus iterdũ ego & philippinus Bononius uir
& doctrina & religioe maxime uenerãdo, Iacobe an-
tiquarie, egregiã illorũ curã q̃ doctiss. uiros; ñ ueterũ

e ij

formica non
uorat leones

Augustinus.

Gaphurii
epistola

modo, sed & recentium scripta haud minima impensa, atq; labore imprimenda curarunt, non potuimus non laudare, tam benignam eorum operam, piumq; (ut ita dixerim) affectum, non tam q; uigilias tantorum uirorum laboresq; torpere, per icuriam, atq; abditos in tenebris iacere passi non sunt, q̄ q; ipsi quoq; consulere posteritatis profectui, pro uirili studuerūt, Quorum tam benefica solertia permouit animum nostrum, admonuitq; ut eruditiōi publicæ, nos quoq; aliquid operæ impartiremur, itaq; Maphæi Vegij contribulis nostri lepidissimum opus &c. Ne forte nos uana scripisse obijcias, Lancini curtij uatis non minus elegantis q̄ obscuri, epigramma, Franchini diligentiam profitetur.

Lancini cur-
tiji carmen.

Iam prodi tenebras uegi perose
 Prodi, nomen habe inter eruditos
 Et proser monumenta, solue uotum,
 Gratam respice ciuium tuorum
 Mentem, uirgilio pie attulisti
 Olim suppetias, tibi philippus,
 Franchinusq; uicem pie reponunt;
 Horum fit studio labor perennis. &c.

Veriora re
 ad sagrā ge-
 sta

Quid memorem cætera. quæ modo Franchini auspicio per uirorū ora uolitant: ueriora sunt hec re ad sagram gesta. Habes uaginarie quem tuis latratibus, irritaueris hominē, (tam & si eos tanti fatiat, quanti Aranearum casses Regina auium aquila). Dicendi itaq; finem, fatiam, sæpe enim (ut iquit cicero) uidi grauius offendere animos auditorum eos, qui alie

Cicero

na flagitia aperte dixere, q̄ eos qui commiser: sed cer-
te priusq̄ ad coronidem perueniamus, audi qd, Iaco-
bus Antonius Riccius mediolaneñ Patritius ac Ga-
phurij miles, de te sentiat, & an tecum modestius q̄
par fuit egerim.

iacobi anto-
ni riccii epi-
stola

Heus tu Spararie: cuius nomē iā pene oēs contremi-
scūt, canes, ne ipsorū scilicet pelles, pro tua, quā, tibi
phœbus iā pridē detractū iri iussit, cū tot tātilq; cōte-
gēdis gladijs nō sufficiat, ad artis tuæ, quæ una ē, ex
his quas uulgus mechanicas solet uocitar, uilissima,
usum accipias, breui te hoc epistolio, cōmonefacien-
dū existimaui: ne, si huic unī cōdiscipulo nro, gaphu-
riani nominis assertori, tu, uel complices tui potius,
respōderint, nimium more tuo, rursus isolectas: nos
præstantiores Gaphuristas, huius inclyte urbis pa-
tritios, tot esse, quot Romulus augurio uictor, uul-
tutes uidit, qui uno ore, tuas (uti merito es) laudes,
concelebrare statuimus: Et eas quidem argutius, ac
diffusius, q̄ hic collega noster i præsentia fecerit: qui
tecum q̄ par erat, modestius egit: nec complicū tuo-
rum forte nominibus: quando quidem, ea iam dudū
nobis, inotescant, nequa q̄ parcere formidabimus, tā
& si, te, eis ludibrio, magis q̄ nobis, eē, percipiamus,
ut pote qui sub tui nominis prætextu, suam una cū
tua, inscitiā, ne dicam insaniam, non cessant ostē-
dere, ut ex rabido hoc tuo & apprime contagioso di-
cendī genere. cur autem dicam ioculario: tanq̄ stoli-

Stageritzæ
philosophi
dictum.

Palinodiam
agere.

tamē nestorea, uitam exopto, longiorem, dummodo
eandem nō tuis absq; fatuitatibus, degant: Sic enim
Stageritzæ philosophantis sententiam illam celeberrimam
haud frustratum iri, comperiemus, asserentis unumquemq;
simili facillime semper iherere: tibiq; hoc unum significandum
fore, duxi, ut tibi saltem a Thorace, caueas.

Valeas itaq; omnium mensarum affecula, & una cum
coniuratis, Palinodiam agas, alioquin, ut dixi, papilionis
remanet, exitium.

BARTHOLOMEI. PHILIPPI
NEI GAPHVRIANI NOML
NIS ASSERTORIS, IN.
IO. VAGINARIVM
BONONIEN, APO
LOGIAE.
FINIS.

EIVSDEM BATHOLOMEI
PHILIPPINEI IN. IO.
VAGINARIVM
BONONIEN.
CARMEN.

Vo feror? aut quonam tactum modo
Bacche furore
Me rapis? aut quales cogor adire
choros?

Non sunt apra meis manibus tua tela:

Corymbos

Ferre pudet: galeas candidae Bacche tuas.

Nam qui Marmaricum soliti mactare leonem;

Imbellas damas sollicitare decet?

Parce pater: tamen ecce sequar, quocumque libebit:

Sed cur tam tristes cernimus esse deas?

Aspice quae sparsis moerentia pectora plangunt

Crinibus: & fatiem, proh dolor, ungue secant.

Heu quae turgiduli lachrymis turbantur ocelli,

Heu heu quae salis ora rigantur aquis.

Huius causa mali, ni me sententia fallit,

Scurra fuit, gemitus, pendet & inde dolor:

Sed reuocate gradum nimium dilecta sorores

Turba mihi: querulos ponite, quae so, sonos.

Namque l uet meritas tali pro crimine poenas,

Tergaeque uerberibus iam ferienda dabit.

Cordeq; languenti iam timor omnis eat;
Namq; mihi tribuit phcebus modo robor a Diuæ,
Vindictet ut tantum nostra thalia scelus.
Barde sacros latices, & amœna uireta sororum;
Et cur Castalios inficis ipse lacus?
Quid tibi cum musis & doctis scurra latebris?
Quid pede tabifico polluis omne nemus?
Anne putas musas & phcebum tanta latere
Crimina: posthabita quæ ratione facis?
Proh dolor: & nostri pudor indebilis æui,
Labe quod istius, nil reor esse, uacet.
O superi in terris talem succrescere pestem
Vultis: que populos, mox rapiatq; feras?
Si mens æqua parum fuerat tibi, carpere saltem
Debueras sacros abstinuisse uiros.
O foelix nimium præclara Bononia foelix,
Foelices patres, turba tenella simul,
Si tua tunc pœni lacerassent membra leones,
Quum trepidæ matri paruus alumnus eras:
Creuisti, & tecum pariter creuere nephandæ
Tot scelerum species, quot gerit hybla fauos.
Vade malis auibus nebulo, patriasq; per artes
Quære tibi uilem sordide scurra cibum.
Ecce nitet gemmis aer fulgentior ipsis,
Nubilaq; obscurum deseruere polum.
Frondeb; obrectos uultus proferte puellæ
Castalides, celeres nunc reuocate pedes.
Dicite Io pœan, & io bis, dicite diuæ,

Et tutæ ad liquidū ludite fontis aquas:
 Namq; fuit vestri totiens qui causa pudoris,
 Et totiens uoluit uos temerare deas:
 Morte luit pœnas, nam confidente senatu
 Cœlicolum : pellem dempsit appollo sibi.
 Este alacres igitur. Bacchi nos deserit œstrum,
 Nostraq; mortalis pectora, sensus habet.

EIVSDEM Barth. philip. Gaph. No-
 minis, assertoris. In. Io. Vaginarij Bo-
 nonien, Cõplices, Endecasyllabõ.

Vis uos exagitat furor, labores!
 Franchini lacerare: queue erynnis
 Indulsit, maculis uirum probatum
 Virosis modo lædere, & nitenti
 Famæ: per fora: per uias: magistri
 Nostri, derrahere, atq; tam cacata
 Scurræ: desidis: approbare scripra,
 Explodunt manibus senes seueri
 Quæ nunc & pedibus: quibusq; labris
 Fiunt sybila, & quibus culinæ
 Terguntur patinæ? Solent mariscis,
 Ex istis fieri, simul syluris
 Et scombris tunicæ. solent per auras
 Emanu iuuenum cacata scripta
 Emitti: recipit latrina odore

Et blattis cibus:& simul racemos
Rugofos capiunt cacata scripta.
Qui nam uos igitur furor coegit
Infanum penitus sequi:uoracem,
Thersitem:insipidum:atq; pestilentem;
Lurchonem: pudet, an pudet, sodales
Vos dici istius improbi, Helluonis,
Cuius corporis inquinatio
Nulla pars uacat, & malis uenenis:
Sed cur hec? dubio procul uidemus
Vos non moribus, oscitatione
Vestro dissimiles duci sodales:
Valete improbuli, ergo uos ualete;
Ossores: uomite en nimis uirentem
Bilem. Gaphurio decus refurgit
Maius: dum maledicitis: parantur
Vobis supplitium & dolor misellis:
Quos premit, lacerat, simul fatigat
Decus Gaphurij atq; honor perennis.
Sit nusq; requies, domus, cubile,
Vobis moenia, fornices negentur,
Quos premit, lacerat, simul fatigat,
Decus Gaphurij, atq; honor perennis.
Valete improbuli, ergo uos ualete.

Domni. placent. Carmen.

Ransadigi spata spatarius ilia dignus,
Vel iouis igne nigrum dignus adire iouē:
Franchinum doctis musis & apolline francū

Spata hebeti tentat dilacerare sua.

Ridiculum caput, o, durum, cor, corde bouino

Crassius: o mira simplicitate uirum.

Contra. musigenam Franchinum laude tuetur

Qui merita, & numeris tollit ad astra suis:

Aethereas simul est conscendere dignus ad arces;

Et cum Franchino summa tenere sacro.

Nam dum Franchinum meus hic defendit amicus;

Ille inimicus agit, iure negante, reum.

Inuidus: insipiens: temerarius: improbus, audax,

Ille inquam est: omni hic parte, beatus homo.

Eiusdem.

Pone in uaginam (quæso) spatariæ spatam,

Ense quidem (ceus scis) qui necat, ense cadit.]

Errores

Charta. iiii. in carmine Dionisij Brippij, ubi in aliquibus codicibus reperitur ther sitem fatie & nouis camoenis, lege malis loquelis. char. iiii. obseruandissimus, lege obseruantissimus. char. v. antracinus, lege anthracinus. char. vi. quibus risum er, lege & i eadem ubi pahos, lege paphos. cah. vii. ubi maufoleū, lege maufolæum. in eadem, sicienti, lege sitienti. in ea

lum, lege asylum. char. ix. ubi homines, lege homines. char. io. ubi semitoniorum chromatico, lege chromaticorum. i eadem, ubi pactica, lege practica. char. xv. in margine, ubi gescon lege cescon. char. xvi. in margine, ubi folio, lege folia. Hec omnia aliquē potuerūt curiosis iniicere scrupulum: minutulos alios errores uel pueri noscent: ut si ce pro oe: u. pro .n. & similia comperientur.

Taurini per Frañ de sylua impensis
Andree Calui tertio R^R
Septembris. M. D. XXI.